

HÖSTEN 2023

Sälle

Finlands största
talkogäng!

OMSLAGETS BILD: Å Communications
Snygg Beach ingår i projektet PlastLIFE.

PlastLIFE-projektet får finansiering av Europeiska Unionens LIFE-program.
Materialet reflekterar enbart synsätt av projektet, och varken CINEA eller
Europeiska kommissionen är ansvarig för materialets innehåll.
LIFE21-IPE-FI-PlastLIFE

UTGIVARE: Håll Skärgården Ren rf
Slottsgatan 16, 20100 Åbo
KONTOR: tfn 02 274 5500
info@pssry.fi

CHEFREDAKTÖR: Veera Säilä

DENNA TIDNING HAR GJORTS AV: Anne Ala-Pöllänen, Linda Fagerström,
Kiia Palo, Eeva Räihä, Veera Säilä, Terhi Takkinen
GÄSTSKRIBENTER: Oskari Hanninen, Outi Setälä

LAY-OUT: Pauliina Vesterinen / Pauhaus

ILLUSTRATIONER s. 14, 19 och 27 Arto Vesterinen

ÖVERSÄTTNINGAR: Scandix Oy

Under ytan

Anne Ala-Pöllänen

*Chef för medelanskaffning,
Håll Skärgården Ren rf*

För många av er läsare är det som behandlas i tidningen Sälle sådant som är gammalt och bekant. Så även för mig som är seglare och medlem i Håll Skärgården Ren rf. Men eftersom jag under våren började som föreningens nya medelanskaffningschef ser jag nu saken ur ett nytt perspektiv.

Att få lära sig något nytt är ett privilegium och något som jag verkligen fått njuta av. Det miljöarbete som vi gör inom HSR rf har gång på gång överraskat mig. Jag trodde att jag var någotsånär miljömedveten, men ändå var det här att skräpet från gatubrunnar, dvs. dagvattenbrunnar, kan hamna ofiltrerat direkt ut i vattnen något som helt hade gått mig förbi! Vår kampanj Magknip av plast har igen en gång lärt invånarna i femton städer något synnerligen relevant om hur skräpet färdas.

Kampanjen fick mig att komma till insikt om att nedskräpningen av vattendragen verkligen inte är något som bara angår dem som använder vattnen och i synnerhet att de inte ensamma är skyldiga till nedskräpningen. Också i fråga om dagvattenbrunnarna kan man använda sig av begreppet avrinningsområde, en term som blivit bekant i samband med övergödningen av Östersjön. Skräp kan åka långt med vinden och regnvattnet innan det hamnar i en gatubrunn. Flera städer i inlandet kunde kallas kuststäder även om de inte har en enda meter strandlinje. Avloppsnätet kan transportera skräp långa vägar.

Nu kanske du som läsare tänker att vi inom HSR rf borde utvidga vår informationsverksamhet så att vi också når andra än skärgårds- och vattenvänner. Men bara lugn – det här görs redan! En annan av våra verksamhetsformer som är mig särskilt kär är programmet Snygg Beach, som fyller 10 år i år. Genom det sprids kunskapen om nedskräpningen av vattnen på det allra bästa sättet – genom konkreta handlingar. Många kompisgäng och arbetsgemenskaper har tillbringat oförglömliga stunder ute i friska luften när man städade stränder och samtidigt samlat in värdefulla data om skräpet. Ännu kan man vara med!

I och med Snygg Beach har jag själv fått bevittna vår miljöfostran när den är som bäst, i form av fadderskolorna. Det är rentav rörande att se hur de små och lite större eleverna skuttar runt efter skräp. Alltid är inte entusiasmen på topp till en början, men det är som när man plockar svamp att när man väl hittat den första... Jag tror fullt och fast att det bästa sättet att få bukt med nedskräpningen är att få de unga att komma till insikt.

Det är en glädje att få vara med och att driva de här och många andra projekt. HSR rf är en välskött förening som har en stabil grund – men som likväl står inför stora utmaningar. Vår verksamhet bygger till stor del på donerade medel och förstärks på de viktiga medlemsavgifterna. För att vi ska kunna sprida budskapet om rena vatten vidare och till exempel utvidga vår fadderskoleverksamhet att omfatta hela Finland behöver vi donatorer. Jag hoppas du är en av dem!

På ytan

Höstens Sälle

I Sälles sällskap

Tillsammans är vi starka

INNEHÅLL

Ledare.....	3
På ytan	4
Julkort	8
Höstens Sälle	10
Signaler	14
Snygg Beach 10 år	15
Sälles ansikten	18
Snyggt pyssel	19
I Sälles sällskap	20
Gästkolumn	26
Sälle tipsar	27
Tillsammans är vi starka	28
Vår gemensamma miljö	30
Sälle-produkter	32
Kontaktuppgifter	35
Stödjare	36

På ytan 2023

Spalten På ytan innehåller de färskaste nyheterna från HSR rf och sammanfattar den viktigaste aktuella informationen för våra medlemmar

Sammanställt av: Sälle-redaktionen

1. Nya Sälle-hamnar säsongen 2023

Kimberly Terry

HSR rf inledde sin verksamhet på Åland i början av 2023. Redan i början av sommarsäsongen hade glädjande nog hela sex åländska hamnar hunnit ansluta sig till Sälle-hamnprogrammet. Dessa hamnar har den välbekanta Sälle-flaggan vajande i sin flaggstång:

- Jurmo Gästhamn (Brändö)
- Gullvivan Gästhamn
- Lappo gästhamn
- Mariehamns Seglarförening
- Sjökvarteret i Mariehamn
- Degerby Gästhamn

Vi har fått nya Sälle-hamnar också i Bottniska viken:

- Kristinestads gästhamn
- Mässkär

Även i Insjöfinland betjänas båtfararna av två nya Sälle-hamnar:

- Hamnen i Oravi
- Juurikkasaari

Genom att gynna en Sälle-hamn kan du vara säker på att miljö- och säkerhetsfrågorna i hamnen är under kontroll. Välkommen till Sälle-hamnarna, det finns nu sammanlagt 66 av dem!

Välj nätfaktura eller elektronisk faktura som faktureringsätt

Vi uppmanar alla våra medlemmar att ingå e-fakturaavtal i sin nätbank för att få medlemsfakturan som nätfaktura. Det enda du behöver är referensnumret från din senaste medlemsfaktura och ditt medlemsnummer. Alternativt kan du välja att få fakturan elektroniskt till din e-post genom att komplettera dina medlemsuppgifter med din e-postadress. Med dessa alternativ får du nästa års medlemsfaktura kostnadsfritt till din nätbank eller e-postadress. Till pappersfakturan tillkommer ett 5 euros faktureringsstillägg för pappersfaktura.

I alla ärenden som rör medlemskapet kan du kontakta vårt kontor per e-post på info@pssry.fi eller per telefon 02 274 5500 (mån–fre 10–14).

2. Utbildningsmaterial för ett miljövänligt båtliv

Baltic Sailor Catalog innehåller färsk forskningsbaserad information om bl.a. segling, Östersjön och havsforskning samt miljökunskap till sjöss. Materialet erbjuder färdiga anvisningar för undervisningsverkstäder, som lämpar sig för utbildning av både unga och vuxna.

Baltic Sailor Catalog är ett givande informationspaket för människor i alla åldrar som har ett intresse för vatten och båtliv. Vi rekommenderar det varmt!

Materialet har tagits fram av HSR rf i samarbete med Gdansk Sport Center och universitetet i Klaipeda som en del av projektet Eco-Ship.

Materialet är på engelska och kan laddas ner från vår webbplats: hallskargardenren.fi/ecoship.

Redan 15 år samarbete för skärgårdens bästa!

Poutapilvi och Håll Skärgården Ren rf har en lång gemensam historia.

Vår senaste anledning till stolthet flyter på adressen:

hallskargardenren.fi – bekanta dig med den uppdaterade webbplatsen!

/Kiia Palo

3. Fiskarna i kampanjen Magknip av plast simmade in på gatorna i 15 olika städer

Skräpet i gatubrunnarna härstammar från oss vanliga konsumenter, så vi kan alla bidra till att lösa nedskräpningsproblemet. I HSR rf:s Magknip av plast-kampanj blir städernas gatubrunnar utmärkta med färggranna fiskbilder för att nedskräpningen av vattendrag via gatubrunnarna ska minska. I år inleddes kampanjen

för femte gången. Utöver huvudstadsregionen kunde man stöta på fiskbilder i Kemi, Joensuu, Lahtis, Uleåborg, Pargas, Björneborg, Raumo, Riihimäki, Salo, Tammerfors och Åbo.

Magknip av plast ingår i det omfattande sjuåriga samarbetsprojektet PlastLIFE, som syftar till att etablera en hållbar cirkulär ekonomi i fråga om plast i Finland senast 2035.

4. HSR rf:s medlemsbrev ger dig medlemsförmåner direkt till din e-post

Vårt uppdaterade medlemsbrev utkommer cirka varannan månad och förmedlar aktuell information om medlemskapet och medlemsförmånerna till alla vattenvänner. Om du ännu inte har fått vårt elektroniska medlemsbrev har vi ännu inte din adress. Det går lätt att lägga till e-postadressen med hjälp av den blankett du hittar här hallskaergardenren.fi/medlemsuppgifter eller också kan du mejla oss på adressen: info@pssry.fi.

I år erbjuds våra medlemmar medlemsförmåner i bland annat Makias webbshop, hos Viking Line, Polku Hotel, Nuuksio samt hos Hoitola Liliium i Åbo. Av medlemsbrevet framgår även ditt medlemsnummer.

Veera Säilä

5. Posankka Race samlade in en rekordstor pott för att bekämpa nedskräpningen av Östersjön

Posankka Race är HSR rf:s och Åbos officiella stadsdjur Posankans gemensamma medelinsamlingsjippo. Med hjälp av jippet samlar man in medel till HSR rf:s arbete mot nedskräpningen av Östersjön. Jippet ordnades på Åbodagen 17.9 och inte heller i år rådde det någon brist på spänning, för målet bytte plats mitt under pågående tävling och miniposankorna gled i mål som en enad rosa front.

Badposankor adopterades till det rekordstora beloppet av 24 490 euro. Donationerna från adoptionerna riktas i år till Håll Skärgården Ren rf:s Snygg Beach-program, som bland annat har som mål att städa upp åarnas, insjöarnas och Östersjöns stränder.

Posankka Race möjliggjordes av Bokem, Åbo Stadscentrumförening – Turku Center, DB Schenker, Åbo stad, Egentliga Finlands räddningsverk, och konferencieren för evenemanget, författaren och influencern **Mona Bling**.

7. Nu är det enkelt att hyra stugor via tjänsten Johku

HSR rf hyr ut den charmiga Notstugan på Trunso i Skärgårdshavet till sina medlemmar. Saimens rekreatiomsområdesförening har också anspråkslösa stugor av vandrarhemstypstugor på Rokansaari i Lietvesi, Saimen, som hyrs ut till alla friluftsentusiaster. Bokningssystemet för stugorna på Rokansaari förnyades för ett år sedan och bokningarna görs nu via tjänsten Johku. I höst tog vi i bruk tjänsten även för bokningar av Notstugan. Stugorna på Rokansaari kan nu bokas för 2024 på adressen rokansaari.pidasaaristosiiistina.fi och Notstugan på adressen trunso.pidasaaristosiiistina.fi.

6. Save the dates: Hamnseminariet och Vene 24 Båt

Väntan på sommaren är lättare om man redan nu skriver in två viktiga hålltider under våren i nästa års kalender. Vi är i vanlig ordning med på mässan Vene 24 Båt den 9–18.2.2024. Kom till Helsingfors mässcentrum och bekanta dig med våra aktuella miljöteman och projekt samt de nyaste Sälle-produkterna.

HSR rf:s Hamnseminarium är ett populärt och unikt forum för alla hamninnehavare och andra som är intresserade av miljöfrågor relaterade till hamnar och båtliv. Nästa år ordnar vi seminariet i Stockholm i samband med båtmässan Allt för sjön som hålls i mars. Seminariet kommer att innehålla en seminariekryssning till Stockholm med intressanta föredragshållare samt ett besök på mässan. Närmare program och information om hur man anmäler sig kommer i januari.

Veera Säilä

Gläd dina vänner och hjälp vattendragen med en julhälsning

HSR rf:s pappersjulkort och elektroniska julkort visar mottagaren att du är med och stöder arbetet för renare vatten.

HSR rf:s julkortsutbud består i år av tre fantastiska bilder på vinterlandskap vid vattnet som förevigats av frilansfotografen **Lasse Hendriks**. Verkens namn *Vahva* (Stark), *Hauras* (Skör) och *Ikuinen* (Evig) beskriver Hendriks egen relation till Finlands vatten. Hendriks har donerat bilderna till HSR rf:s juldonationskampanj och om du vill se mer av fotografens fantastiska bilder kan du göra det på adressen hendriks.fi.

Traditionella julkort

I en förpackning finns 15st julkort. En förpackning innehåller tre olika landskapsbilder. Inuti kortet finns jul- och nyårshälsningar på tre språk samt på baksidan nämns det att intäkterna från korten går till HSR rf:s verksamhet. Kortet är dubbelsidigt och storleken är A6.

Elektroniska julhälsningar

Vill du hellre skicka en julhälsning elektroniskt, till exempel via sociala medier eller per e-post? Som privatperson får du tillgång till HSR rf:s elektroniska julkort genom att göra en donation till föreningen: hallskargardenren.fi/donera.

Företagens juldonationer

Företag får tillgång till korten genom en donation på minst 250 euro. För företag erbjuder vi juldonationspaket av olika storlek. Här ingår, beroende på stödets storlek, extra synlighet i HSR rf:s kommunikationskanaler samt möjlighet att individualisera kortet.

Pris
30 €
(inkl. kuvert)

Priset börjar vid
250 €

Vahva (Stark)

Hauras (Skör)

Ikuinen (Evig)

Intäkterna från julhälsningarna går direkt till HSR rf:s arbete.

Beställ pappersjulkorten och de elektroniska julhälsningarna här:
hallskargardenren.fi/jul.

Tipp tapp!

Glöm inte heller bort HSR rf:s konstaffischer och att du kan ge ett medlemskap i föreningen i julklapp!

Konstaffischerna med vackra vattenmotiv samt uppgifter om pris och beställningsblankett hittar du här:

hallskargardenren.fi/konstaffischer

Gåvomedlemskapet är något som även den mest stressade tomte hinner stuva ner i säcken

ännu på julaftonsmorgonen: hallskargardenren.fi/gava

Höstens Sälle

Jani Vahto tar sjöfartshistorian till nutid

Text: Eeva Räihä

Salongsbåten *Bonito* restaureras vid Åbo båtvarv,
på samma ställe där den byggdes för över hundra år sedan.

/ Jani Vahto

Vid porten till Åbo båtvarv på Runsala står företagaren, experten på klassiska båtar och innehållsproducenten Jani Vahto redan och väntar. Intresset för det klassiska och försvunna tider står klart redan vid första anblicken: han bär ingen goretex eller några arbetskläder i varselfärg, utan det är noga utvald vintage: tweed, keps, 60-talsinspirerad blazer med smal passform, lite för korta stuprörbyxor, hängslen och läderskor. Stilen passar utmärkt ihop med den glänsande och nästan helt färdigt restaurerade salongsbåten Bonito, som drar blickarna till sig i bakgrunden.

Mitt intresse för klassiska båtar har jag ärvt från min far, Esko Vahto. Jag har ända sedan jag var liten fått titta och lyssna på vad han sysslat med, och entusiasmen har smittat av sig från far till son, säger Jani när han förklarar hur hans intresse fått sitt ursprung.

Att värna om träbåtar och deras historia och traditioner känns betydelsefullt. Någon slags arbetsfördelning existerar mellan arbetsparet, far och son. Bägge intresserar sig för båtens historia: vem som ägt den, vad man har gjort med den, vem som åkt med den.

– Jag vill undersöka de här berättelserna och bakgrunderna, pappa är mer intresserad av att bygga, säger Jani.

– Jag tycker om att skriva och fotografera. Nostalgi och vintage betyder mycket för mig. För i tiden gjordes saker väldigt mycket mer kvalitativt, de gjordes för att hålla och kunna repareras, och estetikerna var en helt annan. Jag tänker mig att gamla båtar, och kanske också gamla bilar, representerar ett sätt att resa tillbaka i tiden. Bonito är en perfekt tidsmaskin, den omfamnar en och tar en tillbaka till den historiska skärgården; när man åker med den befinner man sig långt borta från allt det moderna.

Hänförd av Bonito

Just det, Bonito. Jani lovar att försöka berätta i korthet hur den hamnade i familjen Vahtos kompetenta händer,

men medger i samma andetag att det nog inte kommer att lyckas.

– Pappa spårade Bonito i årtal. Den seglade utanför Åbo fram till 1970-talet och hamnade i Jyväskylä 1978. Tio år senare reste pappa dit för att göra affär om båten, men barnen till den dåvarande ägaren, maskinmästare Pekka Salonen, var inte intresserade av att sälja.

Våren 1993 sjönk Bonito vid stranden efter att hela vintern ha huttrat fastfrusen i isen, och därefter såldes den. Den försvann sedan spårlöst för en lång tid.

– Hela den här tiden var pappa övertygad om att Bonito kommer att hittas igen, säger Jani, förundrad över faderns beslutsamhet.

Nästa etapp: midsommarbrasan

Ödet, slumpen, eller vad det nu var, ingrep sedan 2008. En dam kom och frågade efter arbetsutrymme i den båtall som Janis far skötte. Damen såg de gamla träbåtarna och konstaterade i förbifarten, liksom i en bisats, att de också hade en ”gammal träbåt i skogsbrynet, som var på väg till midsommarbrasan.” Pappa frågade efter träbåtens namn och damen konstaterade att den heter Bonito.

– Benen vek sig nästan på pappa, när han insåg vilken båt det var fråga om – tänk om? På stående fot gav de sig iväg till Somero, och visst var det Bonito som väntade där! En forna tiders bländande skönhet till salongsbåt låg där och skröpade i skogsbrynet, full av snö och is.

Hemkomsten

Man nådde en överenskommelse om försäljningspriset och Bonito återvände till båtvarvet, samma ställe där den mer än hundra tidigare byggdes av anrika Åbo Båtvarf. Det tog dock ända till 2017 innan reparationsarbetena kom igång. Arbetet inleddes vid Forum Marinum.

Bonito i Hitis skärgård på 1960-talet.

”Hela den här tiden var pappa övertygad om att Bonito kommer att hittas igen.”

– Vi har fått tre stipendier från museiverket, bidrag från företaget, jag har tagit lån och sålt av min egendom för att få mer pengar för istandsättningen av Bonito. Vi är en helt vanlig arbetarfamilj. Vi hade så gott som ingen egen finansiering klar, men desto mer brinnande iver och kunskap om hur man restaurerar gamla båtar, säger Jani för att ge en bakgrundsbild av den ekonomiska sidan.

Pusslet läggs

Kunnigt yrkesfolk som kan reparera och montera ihop en historisk träbåt står inte bara på rad och väntar. Projektets omfattning kom som en överraskning för optimisten.

– Jag hade ingen som helst erfarenhet av något motsvarande projekt. Jag föreställde mig att Bonito skulle bli klar på ett halvår och att 30 000 euro skulle räcka mer än väl. Jani skrattar gott när han tänker på hur fel hans uppskattningar visat sig vara.

För att spara in på kostnaderna har man gjort så mycket som möjligt själv.

– Allt ifrån bockarna som man placerar under båten, de skulle också ha kostat 1 500 euro. Det är mycket pengar för oss, så vi tillverkade dem hellre själv, ger Jani som ett exempel.

Båten har 112 spant. Av dem har man blivit tvungen att byta ut 92. Kølsvinet och botten är nya och allt under vattenlinjen är utbytt.

– Bonito plockades helt sönder i bitar och det var en fin prestation att vi fick den att se ut som den ursprungligen gjorde, ler Jani nöjt. Utöver Vahtos har också båtbyggarna **Juha Suorsa** och **Jonatan Reuter** varit med om att istandsätta Bonito. De har haft hand om den egentliga träarbetningen. Esko Vahto har skött den tekniska biten och Jani har haft hand om projektledning och finansiering och dessutom lärt sig ytbehandlingens hemligheter.

Historia man kan ta på

– Ja, varför gör vi inte en ny likadan, när nu ritningarna en gång finns? Bilderna, smalfilmerna, berättelserna om båtens hela liv, Bonitos rykte, de är alla original och dem

vill vi värna om. I en loggbok från 1970-talet står det ”den berömda motorbåten Bonito”. Jag vill inte ha en replika, ingen ny version, utan jag vill återskapa en bit historia man kan ta på. Om inte jag brinner för det här, så vem ska göra det? Jag känner att det är min uppgift. Jag är nu 30 år gammal. Mitt mål var att få Bonito sjösatt innan jag fyllde 30. Det var en besvikelse att jag inte lyckades. Det råder kanske lite hatkärlek mellan mig och Bonito, säger Jani och blir mer allvarlig.

Vid restaureringen används så miljövänliga material som möjligt.

– Förstås tänker vi på de här aspekterna, nickar Jani.

När man restaurerar en båt tillsammans med museiverket jobbar man med så ursprungliga arbetsmetoder som möjligt. Det är mycket trä involverat – i Bonito finns ingen glasfiber överhuvudtaget – men exempelvis de lim som använts är moderna. När man väljer båtbottnfärg måste man beakta både funktionalitet och miljövänlighet. Båtens spegelblanka yta har man fått till stånd med hjälp av enkomponents kinesisk träoljelack.

– Hittills har det gått åt 140 liter inhemsk linolja. Den har absorberats i stommen och gör så att den impregnerade stommen suger i sig mindre vatten och skyddar på så sätt träet. Det gör att träet lever mindre, dvs. det krymper och sväller inte lika mycket.

På däck iförd skepparkostym

När Bonito sjösätts nästa sommar kommer den inte att bli liggande som en prydnad i hamnen. Jani räknar upp så många olika användningsmöjligheter att han blir alldeles andfådd: företagsturer, kryssningar för resenärer, champagnekryssningar runt Runsala och varför inte ända bort till Själö, bröllopstransporter och askspridning till havs.

– På Erstan finns en av staden anvisad plats där man får strö ut aska. Vi vill göra tillfället så värdigt som möjligt. Det finns många havsmänniskor som vill få sin aska strödd i havet, berättar Jani och byter sen riktning helt. – Och om nån vill fria till sin älskling på Bonito, så vore det ju förstås helt underbart!

Allt det myckna jobbet får också sin belöning.

– Jag planerar att stoltsera runt på Bonitos däck i skepparuniform och väcka förvirring bland förbipasserande. På kvällarna ska jag njuta av 1920-talsliv på groggverandan, säger Jani förväntansfullt.

Utan egen båt

Det är länge sedan den här mannen, som har dedikerat sitt liv åt träbåtar, har haft möjlighet att komma ut på sjön med egen båt. Han hoppas att han framöver skulle få mer tid för att utforska skärgården. Han tänker tillbaka på minnen från barndomen.

Janis Vahto

Bonito ser dagsljuset för första gången på åtta år.

”Om nån vill fria till sin älskling på Bonito, så vore det ju förstås helt underbart!”

— Eva Rähä

Jani Vahto väntar otåligt på Bonitos sjösättning

– När jag var liten rörde vi oss i skärgården med en båt som hette Kiila, det var också en lång och vacker träbåt från början av 1900-talet. Jag har längtat efter att ha en egen båt i sjön, medger Jani.

– Jag har aldrig ägnat mig åt något båtliv med någon flipper eller buster, de ger mig ingen stämning. Mitt eget båtliv är mycket starkt förknippat med nostalgi. Jag vill inte låta snorkig, men jag har inget intresse för vanliga båtar. Om jag någon gång undantagsvis publicerar en bild i sociala medier, där jag befinner mig i en glasfiberbåt, så får jag genast kommentarer om att hej, Jani, vad sysslar du riktigt med, han skrattar åt sitt rykte som spritt sig långväga omkring.

Kom ihåg verktyg och reservbensin

– I somras åkte vi till Nystad med två Chris-Craft-båtar från 1930-talet. Hemresan avlöpte inte helt som planerat. Summan av en rad olyckliga omständigheter ledde till att det slutade med den ena bogserande den andra på en nattsvart Erstan.

Allt går inte alltid som det borde och det behöver det inte heller göra. Jani accepterar även de överraskande vändningar som är en del av båtlivet.

– Huvudsaken är att man alltid agerar på ett tryggt sätt och att man lär sig något. Åtminstone verktyg och reservbensin behöver man alltid ha med sig, påminner han.

Samarbete över gränserna och vattnen

Jani är vice ordförande i Suomen Puuveneilijät ry, föreningen för träbåtsentusiaster. Föreningen har över 700 medlemmar. Men själen lockas också längre ut till havs.

– I våras grundade vi den nya underavdelningen för klassiska motorbåtar Antique & Classic Boats Society acbsnordic.com. Den har medlemmar från Finland, Sverige, Norge, Island och Tyskland. Vi har över hundraåriga traditioner och i synnerhet i Finland och Sverige finns en tradition av världsklass när det gäller klassiska båtar, säger Jani för att belysa det internationella samarbetet.

På en vågkam av berömmelse i sociala medier

Janis Instagramkonto, Classic Boats Finland, har otroliga 134 000 följare. Sommaren 2022 blev Jani aktiv i sociala medier och började lägga ut videor, varav flera ”blev virala”. Antalet följare ökade från ett par tusen till 50 000 före hösten och den siffran har på ett år tredubblats. Cirka en femtedel av följarna är amerikaner och 97 % av alla följare är utlänningar.

– Det här är den näst största kanalen i världen inom det här området, och den största i världen som själv producerar sitt eget material, säger han stolt och med all rätt.

Den föränderliga Östersjön

Hemma hos Jani finns det smalfilm som filmats i Skärgårdshavet från och med 1950-talet och framåt.

– På den tiden var vattnet så mycket klarare än idag, man kan tydligt se skillnaden, säger Jani, som är harmsen över den nuvarande situationen. – Människan har brett ut sig över en allt större yta och allt längre ut i skärgården, naturvyerna har minskat och det finns inte längre så många vackra fiskebyar. Kulturmiljön i skärgården har förändrats. Båthusen! De är behagliga att titta på, jag uppskattar byggande som passar in i landskapet.

Kapten Vahto och Spritsmugglarna

Efter Bonito och träbåtsintresset – blir det tid över för något annat? Janis svar överraskar.

– Jag har en trio: Kapteeni Vahto ja Luntreijarit, alltså Kapten Vahto och Spritsmugglarna. Vår repertoar består av gammaldags sjömansmusik och annan musik från förr i tiden. Vi får vår inspiration från förbudstiden.

Efter att ha avslöjat sig själv som en sångarbroder trallar han en vers ur en av sina favoritsånger, vid namn Heijastus (Spegling), som i tiderna har framförts på finska av såväl Mauno Kuusisto som Georg Ots:

*”Havet ligger solblankt och speglar morgonrymden
mitt i spegeln står jag på en klippas röda block
Mil på mil av stillhet.*

*Blott någonstans från vidden kluckar som en klocka
ett ensligt fågellock....”* **S**

GÖR GOTT FÖR DIN HY & MILJÖN

Tillsammans för renare vattendrag

NIVEA fungerar som samarbetspartner till Håll Skärgården Ren rf och stöder det viktiga arbetet för en ren skärgårds- och insjönatur.

NIVEA Soft är en intensivt återfuktande hudkräm, som gör huden mjuk och len. Krämen passar perfekt för daglig användning och du kan använda den med gott samvete: den nya formulan innehåller 95 % naturligt härledda ingredienser och är 98 % biologiskt nedbrytbar. Därför är även koldioxidavtrycket avsevärt mindre.

nivea.fi

Mika Ihamuotila

Ordförande för Marimekkos styrelse

Text: Veera Säilä **Illustration:** Arto Vesterinen

Mika Ihamuotila utmanades att delta i Signaler av riksdagsledamot **Kai Mykkänen**, som intervjuades i vårens nummer.

Vad betyder naturen för dig?

För mig betyder naturen ro för själen och att den ska överlätas i rent skick till generationerna efter oss.

Din favoritplats bland finländska vatten?

Min favoritplats i skärgården är Kökar. Där kombineras en fantastisk skärgårdsnatur med en levande skärgårdskultur och människor.

Vilket missförhållande i fråga om miljön skulle du vilja uppmärksamma mer?

Jag skulle önska att det fanns fler ekologiska och högkvalitativa restauranger, caféer och övernattningsställen i skärgården.

Ditt löfte till naturen

Jag lovar att även i fortsättningen verka för att försvara en ren skärgård och för att göra den känd i världen.

Vems signaler skulle du vilja höra i nästa nummer av Sälle?

För nästa omgång av Signaler vill jag föreslå verkställande direktör **Clarisse Berghårdh**, som ansvarar för marknadsföringen av Helsingfors stad och som uppskattar havet och skärgården. **S**

/Terhi Takkinen

På Snygg Beach-talkot i S:t Michel fick eleverna välja ut sina mest speciella skräp till en skräputställning

Jubileumsårets klädkod: rena stränder

Text: Veera Säilä och Kiia Palo

I år har Snygg Beach-talkon ordnats inom ett geografiskt sett mer vidsträckt område än någonsin tidigare. Flitiga talkodeltagare har rapporterat in städade stränder från Åland ända upp till Enontekis i Lapska armen. Hittade man andra typer av skräp på Lapplands stillsamma stränder än i Ålands skärgård? Och längs vilken stor europeisk flod hölls det talko i år?

Snygg Beach-programmet är säkert ett bekant namn för de flesta av Håll Skärgården Ren rf:s medlemmar, men det finns ännu många orter i Finland där det inte har ordnats några talkon. Snygg Beach, som nu firar sin tioåriga existens, har i sommar inspirerat allmänheten till att ordna städtalkon på helt nya stränder och hela vägen upp till Lappland. Den hittills nordligaste stranden som har städats ligger i Enontekis, som är en av Finlands mest glesbebyggda kommuner.

– Den natursandstrand som städades i Enontekis är inget populärt ställe där människor brukar tillbringa sin fritid. Det här återspeglades i det skräp som hittades på stranden: det skräp som det vanligen hittas mest av på Finlands stränder, dvs. cigarettfimpar, fanns det relativt lite av här. Däremot hittade man på bara en knapp timme en väldigt mängd plastflis på stranden. Plastpåsar som under vintern har lämnats på den isiga sjön kan hittas i sjön

och på stränderna efter att isen gått, berättar **Julia Jännäri**, programchef för Snygg Beach.

Jubileumsåret innebär ett omfattande samarbete också i Insjöfinland. HSR rf ordnade som en del av projektet WaterPlus Snygg Beach-städtalkon i S:t Michel och dess kranskommuner. Inom WaterPlus samarbetar Finlands miljöcentral och Sydöstra Finlands yrkeshögskola (Xamk) med att utveckla nya metoder för att rena vattnen.

– Exempelvis i S:t Michel samlade talkodeltagarna in en massa skräp inom ett litet område. Däribland fanns olika typer av plastskräp, cigarettfimpar, byggavfall och till och med en dammsugare som dumpats vid vägreken. Totalt sett var det mesta skräpet som rapporterades in olika typer av plastskräp: mer än 2 500 stycken sådana samlades in. Dessutom samlade man in nästan 2 000 cigarettfimpar, berättar Jännäri.

Jubileumsårets energiska frontfigur Katja Ståhl kavlade upp ärmarna och uppmanade folk att gå med i Finlands största talkogäng.

Jenni Rotonen / Pupulandia

Jenni Rotonen, känd för sin blogg Pupulandia, berättade i sin Instagram story om samarbetet mellan Herrgårdships och Snygg Beach och lyckades samla 1800 skräp i sitt eget städtalko.

HSR rf inledde i början av året sin verksamhet på Åland och ett mål var då att sporra ålänningarna till att delta i programmet Snygg Beach och att förankra programmets fadderskoleverksamhet i lokala skolor och hobbygrupper. Före slutet av sommaren hade det redan ordnats strandstädningstalkon på 11 olika platser, både på huvudön och längre ut i skärgården.

– Ålänningarna har varit duktiga på att engagera sig i verksamheten. Vi har redan sex fadderskolor på olika orter, i allt från Geta till Mariehamn och ända långt borta på Kökar. Det skräp som har rapporterats in i samband med strandstädningstalkona har till största delen bestått av cigarettfimpar, snus och plast, berättar distriktskoordinator **Kimberly Terry**.

Vanföreställningar om den finländska naturen

Jubileumsårskampanjens ansikte utåt var den djurvänliga redaktören och tv-personligheten **Katja Ståhl**, som trivs ute i naturen tillsammans med sin hund. Ståhl utmanade folk att ansluta sig till Finlands största talkogäng.

– Det har varit ett privilegium att få vara galjonsfigur för Snygg Beach. Det här ligger mig särskilt nära om hjärtat eftersom jag rör mig mycket på stränderna med min hund. Jag hoppas alltid att hundbajspåsen inte skulle bli full med allt skräp som jag plockar på mina rundor. Så går det ofta, men åtminstone deltog jag ju i ett talko. Att samla ihop skräp och glas är ett litet besvär jämfört med att se ett djur lida av skräp eller glas som lämnats att ligga och skräpa. Snygg Beach gynnar oss alla! säger Ståhl.

HSR rf:s huvudsamarbetspartner Taffel Herrgårds potatischips lyckades få ett gäng influencers i sociala medier engagerade i sitt skärgårdsäventyr. De ordnade alla ett Snygg Beach-talko på sitt eget sätt och spred det viktiga budskapet om nedskräpningen av våra vatten och stränder och om ett ansvarsfullt friluftsliv. En av de fem var **Jenni Rotonen**, känd för sin blogg Pupulandia.

– Jag måste erkänna att också jag har haft vanföreställningar om den finska naturens renhet. Skräptalkot fick mig att öppna ögonen för vilka chockerande mängder skräp som lämnas i naturen. För egen del är den dominerande känslan nog en slags allmän besvikelse på oss finländare. Vi talar med stolthet om våra skogar och vår relation till naturen, men i praktiken ser man ofta en brist på respekt – det här gäller tyvärr också på Östersjöns stränder, berättar Rotonen.

Också för HSR rf:s andra företagssponsorer är deltagandet i Snygg Beach-talkon en viktig del av företagets hållbarhetsverksamhet vid sidan av donationerna och samtidigt också en må bra-dag för personalen. Under sommaren introducerade Kappahl städtalkon som en del av de butikanställdas verksamhet. Städtalkona för personalen vid festivalerna Kesärauha och Ruisrock och på Nivea och DB Schenker är redan ett välbekant värtecken.

– Vårt team har vänt på precis varenda sten. I talkona deltog nästan hundra av våra anställda runt om i Finland och till och med längs stranden av Rhenfloden i Tyskland. Resultatet var en imponerande mängd skräp. I sopsäckarna

hamnade också de mest fantasifulla föremål, allt från mattor till sidofönstret till en mopedbil. Men viktigare än de intressanta föremålen i sig är dock att även dessa skräp, som inte hör hemma i naturen, nu är bortstädade därifrån, säger Petteri Nurmi, verkställande direktör för DB Schenker i Norden.

I Snygg Beach-programmet är det medborgare som forskar – ännu hinner du vara med!

Snygg Beach-programmets jubileumsår har hittills varit oerhört verkningsfullt. Vartefter talkona har vunnit terräng i nya områden har Finlands mö bit för bit iklänts rena stränder, och städningar har ordnats inom ett geografiskt sett mer vidsträckt område än någonsin tidigare. Det att sommaren är förbi innebär ändå inte att vi ger upp. Det går utmärkt att ordna städtalkon också under hösten och vintern. Om man plockar upp skräpet innan snön faller förhindrar man att det hamnar i vattendragen tillsammans med smält-

vattnet. Så rapportera in skräp du också och lämna ditt spår på Snygg Beach-kartan! På så sätt är du med om att producera värdefull och unik medborgarforskning.

Att rapportera in antalet skräp, och hurudant skräp det rör sig om, har alltid varit en central del av Snygg Beach-programmet. Talkodeltagarna spelar en central roll i rapporteringen vid sidan av HSR rf:s officiella strandskräpuppföljningar. Med hjälp av uppgifterna kan man konkret följa upp miljös tillstånd och hur det utvecklas. Att skräpet bokförs styckevis följer dessutom internationella metoder för uppföljning av nedskräpning och resultaten kan på så sätt lätt jämföras med annan skräpproportering.

– Vi har också fått Snygg Beach-programmet inkluderat i det EU-finansierade projektet PlastLIFE, som syftar till en hållbar cirkulär ekonomi för plast i Finland år 2035. Vi bidrar till projektet med vår sakkunskap i frågor som gäller nedskräpningen av vattnen, sammanfattar Jännäri. **S**

Ännu hinner du med i Finlands största talkogång! Så här lätt är det att vara med i Snygg Beach:

1. Märk ut den strand du tänker städa på kartan på Snygg Beachs webbplats: snyggbeach.fi.
2. Tillbringa en rolig dag på stranden i städtalkots tecken.
3. Rapportera in upphittat skräp till HSR rf med den kostnadsfria Snygg Beach-mobilappen.
4. Se till att skräpet tas om hand för vidare behandling.

Skol- och hobbygrupper kan anmäla sig till det kostnadsfria Snygg Beach-fadderskoleprogrammet

Sälles ansikten

Text: Terhi Takkinen

Kuvat: HSR rf och Harri Rätty

Aija Kaski,
verksamhetsledare

Vad är det viktigaste målet med ditt arbete?

Att hålla sjöarna och havet i gott skick nu och i framtiden! Min uppgift är att säkerställa tillräckliga resurser och att de inriktas korrekt.

Vad är det bästa och mest utmanande med ditt arbete?

Det bästa är att få positiv respons från våra trogna medlemmar som uppskattar vårt arbete! Att olika instanser vill samarbeta med oss vittnar om att vårt arbete håller hög kvalitet och att vi är pålitliga. Den största utmaningen är resurserna, såsom de stora fartygsinvesteringarna. Det mest akuta behovet finns nu i Bottniska viken.

Berätta något roligt minne från arbetet

Jag har fått många roliga minnen under årens lopp. Bajshumorn frodas här hos oss. Vi blir tvungna att prata så mycket om det när vi funderar över praktiska lösningar.

Vilka är dina tidigaste vattenrelaterade minnen?

Min mamma sa alltid: ”Den där flickan får snart gålar så som hon är i vattnet dagarna i ända”. Jag växte upp vid sjöar. Min pappa var sjöman och på somrarna reste vi ofta med honom på hans fraktfartyg. Jag lärde mig att läsa havet, molnen och tecknen på att man börjar närma sig land. Mest spännande var att vänta på ankomsten till nästa hamn.

Vad betyder Finlands sjöar och hav för dig?

De är världens mest fantastiska och viktiga! Jag är glad över att jag kan bidra till ökad respekt för dem och till deras välmående.

Hälsningar till dem som rör sig på vattnet:

Bli medlem i HSR rf och följ vårt arbete via sociala medier! Du får goda råd och tips om hur man rör sig på våra vatten på ett hållbart sätt och utan att skada dem.

Ditt motto:

Allt ordnar sig.

HSR rf:s verksamhet lotsas av verksamhetsledare Aija Kaski på vårt kontor i Åbo. I våras blev också Anne Ala-Pöllänen en del av vårt gäng. Hon ansvarar för föreningens medelanskaffning.

Anne Ala-Pöllänen,
chef för medelanskaffning

Vad är det viktigaste målet med ditt arbete?

Mitt viktigaste mål är att öka medvetenheten om föreningens arbete – om vad HSR rf har gjort i nästan 55 års tid – och förstås att få stöd för den här fina verksamheten.

Vad är det bästa och mest utmanande med ditt arbete?

Att få träffa våra medlemmar och samarbetspartner! Vi fokuserar nu på att skaffa ett nytt servicefartyg till Bottniska viken. Det är fint att notera hur lokalbefolkningen upplever att vårt arbete är viktigt och vill vara med och stödja oss. Utmanande är de svåra ekonomiska tiderna.

Berätta något roligt minne från arbetet

Vi ordnade nyss välgörenhetsjippet Posankka Race i Åbo. Att släppa ut 4 000 småposankor i Aura å var jättespännande. Mitt under pågående tävling blev vi tvungna att flytta målet eftersom vinden plötsligt vände, vilket gjorde att även Posankorna ändrade riktning. Allt slutade dock lyckligt.

Vilka är dina tidigaste vattenrelaterade minnen?

Min seglingsbana inledde jag i Medelhavet i början av 1990-talet, där jag på väg från Barcelona hamnade i mitt livs värsta storm, 32 m/s. Det härdade mig såpass att jag inte blir skrämmd av minsta lilla. När jag var barn fick jag simma i havet i Karleby och i sjön vid stranden av Päijänne.

Vad betyder Finlands sjöar och hav för dig?

Som Helsingforsbo är jag medveten om att vårt dricksvatten kommer från Päijänne. I ett globalt perspektiv är det ett privilegium att bo vid rena vatten.

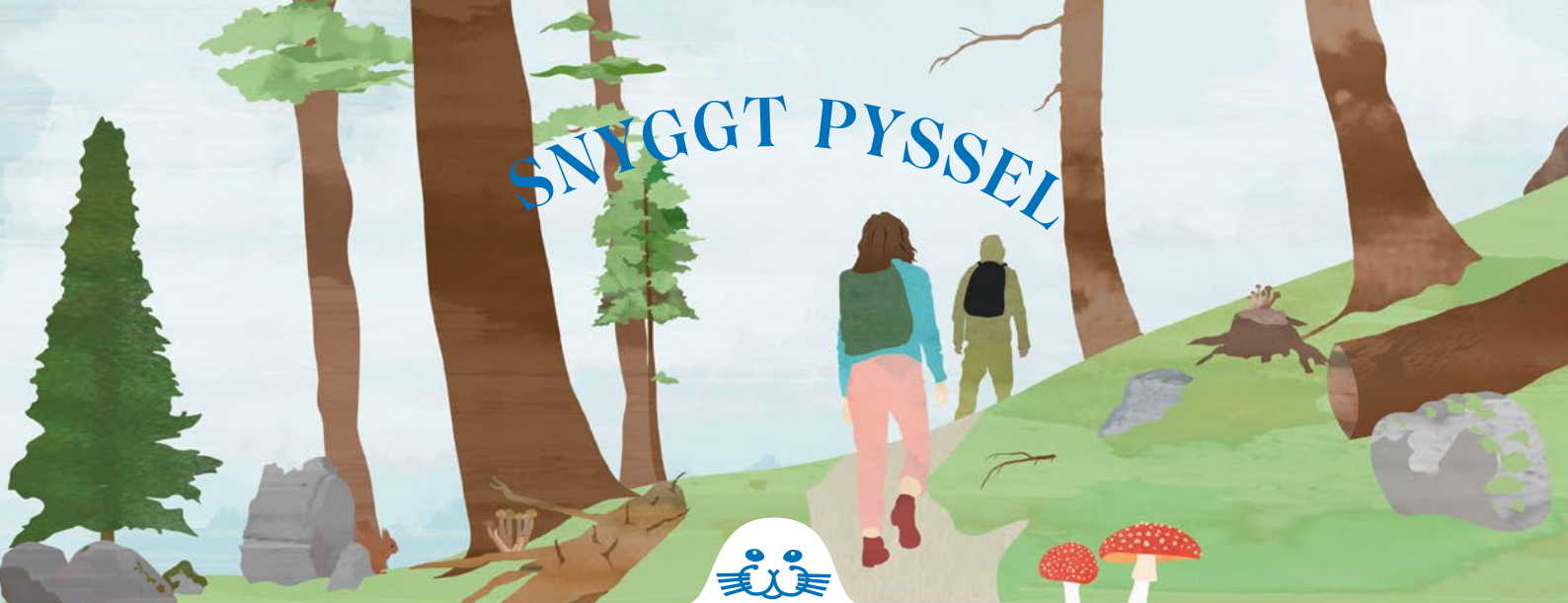
Hälsningar till dem som rör sig på vattnet:

Rena vatten utgår från små gärningar. När man diskar eller tvättar kläder, hår eller båten är det viktigt att man inte sköljer ut några kemikalier i vattnet.

Ditt motto:

Inget som inte kommer från naturen hör hemma där.

SNYGGT PYSSEL

Sök omkring dig

Rör dig fritt i näromgivningen under en viss tid. Leta i omgivningen och försök hitta t.ex:

- ✓ något vackert
- ✓ något mjuk
- ✓ något runt
- ✓ något som inte hör hemma i naturen

Undersök fynden. Om du arbetar i en grupp får alla presentera sitt eget fynd för de andra. Klassificera de upphittade sakerna utgående från om de tillhör den icke-levande eller den levande naturen. Vad blir över? Hur har dessa saker hamnat i naturen? Hur vet man att de inte hör hemma där? Vad borde man göra med dem?

Uppgiften är ett utdrag ur HSR rf:s materialpaket för Snygg Beach-fadderskolorna. Uppgifterna och lekarna anknyter till miljöfostran och fokuserar särskilt på nedskräpningen av vattnen. De lämpar sig som stöd för undervisningen t.ex. före eller efter ett Snygg Beach-talko. Uppgifterna har utformats så att de passar för elever i olika åldrar, t.ex. i skol- och hobbygrupper, men de lämpar sig också bra för genomgång hemma, tillsammans med familjen, eller för vem som helst som vill lära sig och observera något nytt om naturen på ett roligt vis.

Läs mer om Snygg Beach-fadderskolprogrammet:

snyggbeach.fi/fadderskolor

En dag ombord på servicefartygen på Saimen och i Skärgårdshavet

Hoppa ombord på våra Sälle-fartyg för en dag och följ vårt vardagliga arbete på Saimen och i Skärgårdshavet. Vår kommunikationsexpert Terhi Takkinen hängde med befälhavaren Jasi Vahtola och däcksmän Jouni Lahtinen under en lång tisdag och rapporterade från M/S Roope-Saimaa. Skärgårdshavets kommunikationsexpert Eeva Rähä fick i sin tur på nära håll följa en bråd onsdag med M/S Roope's befälhavare Kari Lahtinen och däcksperson Linda Johansson.

Saimen Text och bilder: Terhi Takkinen

KI 08.00 Nyslott

M/S Roope-Saimaa med fartygsbesättning vaknar upp till en ny morgon i hamnen i Nyslott, dit vi anlände dagen innan för ett evenemang där folk fick bekanta sig med fartyget.

Vår första uppgift för dagen är att på väg till vår depå i Nyslott stanna till i Riihisaari vid ångprämen S/S Mikko för att tömma Mikkos septiktank. Vid depån lastar vi på långved och kompletterar i övrigt vårt förråd av förnödenheter som behövs för underhållet, såsom wc-papper och strö till utedassen.

KI 09.05 Koivukanta

Dagens underhållsrutt går från Nyslott mot Puumala. Den första utfärdshamnen på vår rutt är Koivukanta som också är känt som Joris strand. Vi för ved till hamnen och – såsom vårt underhållsteam har i uppgift – städar utedassen och tömmer sopstationen på skräp.

– Det här alldeles grundläggande underhållsarbetet är nog ett coolt jobb, kommenterar **Jouni Lahtinen**, som är däcksmän på M/S Roope-Saimaa.

Transporterna av vedlass löper smidigt med servicefartyget M/S Roope-Saimaa, som färdigställdes 2021.

Det regelbundna underhållet i hamnarna kräver resurser, och största delen av kostnaderna täcks av HSR rf:s medlemsavgifter.

KI 10.15 Piispan huvila

Efter att ha kört en liten stund svänger vi in till Piispan huvila för att hämta avfall och se till att allt är i skick. Platsen utstrålar den rofyllda atmosfären hos en gammal gård, och i det varma solskenet bildar gården med sina äppelträd en mycket vacker miljö.

KI 11.15 Tuohistonsaari

Rutten inkluderar en avstickare till Tuohistonsaari. I hamnen finns en sopstation och en brasing. Platsen är särskilt vacker och skyddad tack vare sina klippor som fungerar som vågbrytare samt en sandbukta.

Rutten från Nyslott mot Puumala går genom Vekaransalmi. Visste du att bron över Vekaransalmi är Finlands femte längsta bro? Den är 639 meter lång och ersatte färjan när den öppnades 2019. Efter Vekaransalmi svänger vi mot andra sidan av Partalansaari för följande uppdrag. Partalansaari är för övrigt en jättestor ö, som har mer än 80 större och mindre sjöar!

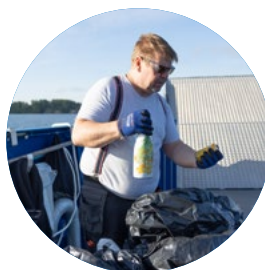
KI 13.00 Fornborgen i Sulkava

Vi kommer fram till Linnavuori utfärdshamn i Pisamalahti. Här har även en vältränad båtfarare utmärkta möjligheter till en stunds motion när man raskt ger sig upp på Linnavuori för att beundra Saimens vackra landskap. Vi ser till utedassen, sopstationen och den täckta grillplatsen. Vi får också positiv respons på vårt arbete av några förbipasserande friluftsmänniskor. Sådan respons gör en dassrengörare varm om hjärtat.

KI 14.15 Privat strand

Allt emellanåt ombeds vi att utföra specialuppdrag mot betalning. Det kan t.ex. vara att hämta skrot från stugor på öar eller mer speciella jobb där vår lyftkran behövs. Nu

råkar vår rutt lämpligt nog gå förbi en privatperson som behöver få en ny boj monterad vid sommarstugan. Vi svänger in till stranden, lyfter med vår lyftkran den väl förberedda bojen med sina kedjor och tyngder och sänker ner den på rätt plats.

KI 15.15 Kylmäsaari

Ett snabbt och alldeles vanligt stopp vid Kylmäsaari; vi sköter utedassen, grillplatsen och sopstationen. Nu är vi redan nära Puumala, men dagens uppdrag tar oss ytterligare en bit förbi Puumala. Det börjar regna.

KI 17.05 Kiviniemi

Ibland är vår uppgift verkligen ytterst specifik. Eftersom vi har ett nytt fint fartyg och en lyftkran med bra kapacitet kan vi vid behov rentav hjälpa myndigheterna. I Puumala hade det gått lite för vilt till under veckoslutet och en småbåt som hade vansinneskört av och an hade slutligen sjunkit vid bryggan i Kiviniemi. Trots att regnet redan öser ner lyfter vår besättning med hjälp av lyftkranen upp båten med motor och allt på Roope-Saimaas däck. Båten hamnar på soptippen.

KI 18.45 Puumala

Puumala hamn. Den genomblöta besättningen har äntligen fått avsluta sin arbetsdag. –Vi byter de paltor som blivit genomvåta i ösregnet och tar hand om oss själva – det är kanske aldrig så gott med pizza som efter en avslutad dag, konstaterar M/S Roope-Saimaas befälhavare Pasi Vahtola.

Ljftkranen tömmer innehållet i Molok-säckarna i den vidöppna skrappressen på M/S Roopes däck.

Skärgårdshavet

Text och bilder: Eeva Räihä

KI 08.20 Aspö

Skärgårdshavets servicefartyg M/S Roope kastar loss från bryggan på Aspö. Dagens första etapp är Jurmo. Väderleksrapporten lovar tilltagande vind, och fartygets befälhavare **Kari Lahtinen** konstaterar att det var i sista stund som vi kom oss iväg. Inte för att inte fartyget i sig skulle klara sig fint också i en hårdare sjögång, utan för att skräpet kan börja flyga omkring med vinden när man tömmer avfallskärl i hård blåst.

Vår infödda Aspöbo och däcksperson **Linda Johansson** är efter en natt hemma igen redo för veckans tredje dagsrunda. Karis skeppshund **Igor** verkar nöjd när Linda dyker upp.

KI 09.40 Jurmo

I Jurmo hamn möts vi av en lång rad av Molok- djupinsamlingsbehållare. Innehållet i dessa lyfts upp med hjälp av kranen, som styrs av Linda, och försvinner ner i den vidöppna avfallspressen som väntar på Roopes däck. Där finns redan en enorm mängd blandavfall efter måndagens och tisdagens tömningar, men mer tycks få plats.

Kari startar traktorn som har stått parkerad och väntat på Roopes däck. Han styr i riktning mot raden av utedass med en slambehållare kopplad efter traktorn. Från torrtoaletterna samlar vi upp sippervätska.

– Vi tar med oss både skröp och skit, konstaterar Kari kort och koncist.

KI 12.20 Björkö naturhamn

Jag förundrar mig över varför vi kör rakt in i ett alsnår på stranden, här finns väl inget? Men, man har ju haft fel förut. Roopes bogramp öppnas på en jämn strandklippa och Linda och Kari tömmer raskt sopkärlen vid sopstationen som gömmer sig bland strandalarna.

Vid Björkö suger vi också med oss innehållet i veckans tredje septikstation. Vi får särskilt mycket beröm av båtfararna för de här septikstationerna av bryggmodell.

KI 13.40 Trunsö

På Trunsö finns HSR rf:s uthyringsstuga och på stranden finns det utöver en sopstation även en bastu och en diskplats. Vi träffar öværdinnan **Paula Mäki**, och småpratar lite snabbt med henne vid sidan om arbetet.

KI 14.40 Bodö

På Bodö har vi två molokar, fem stora gröna sopkärl på hjul samt ett insamlingskärl för metall som väntar på tömning. På stranden träffar Kari samma lilla pojke som han blev bekant med på Brunskär dagen innan. Återseendets glädje ligger i luften och känslan är ömsesidig.

Det är uppenbart att det att Roope kommer till hamnarna är en uppskattad Tilldragelse med stort T. Linda och Kari får ofta hjälp av människor som råkar vara på plats och tömningen av Molok-säckar med lyftkran duger som dagens största programpunkt för både små och större. Den mest populæra besättningsmedlemmen Igor förtjänar också ett omnämnande. Han hittar villiga krafarsare i varje hamn.

KI 16.00 Nötö

I Nötö hamn tronar en rejäl rad molokar. Innehållet från fyra säckar hamnar i pressen. Blir den aldrig full?

– Folk sorterar mer än förr. Glas och metall hittar ner i rätt behållare. Men det finns utrymme för förbättringar. Var och en har själv ansvar för att forsla sådant avfall som inte hör hemma i blandavfallet, som till exempel elektronikskrot, till fastlandet med egen båt, påminner Kari.

– Tänk igenom hur mycket mat du packar med dig när du åker hemifrån. Linda tipsar båtfararna om att det finns små butiker i skærgården där man kan köpa mat och komplettera med det som behövs. Matsvinnet syns vid sopstationerna.

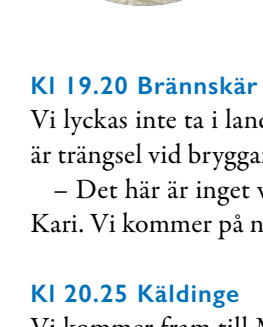
KI 17.30 Nauvo Berghamn

Vid bryggan i Berghamn möts vi i dag av en festlig syn. Bryggan pryds av en stolt skönhet, skonaren Svanhild. Besättningen är mycket intresserad av vår verksamhet och välkomnar glatt möjligheten att få lämna sitt eget skräp till Roope.

KI 18.35 Hummelholm

På Hummelholm stannar vi bara till mycket snabbt och tömmer tre 600 liters avfallskärl.

*Arbetet löper smidigt med ett fartyg som uttryckligen är planerat för miljö-
vårdsarbete, berättar M/S Roopes befälhavare Kari Lahtinen.*

KI 19.20 Brännskär

Vi lyckas inte ta i land på Brännskär, eftersom det plötsligt är trängsel vid bryggan.

– Det här är inget vi tappar koncepterna för, konstaterar Kari. Vi kommer på nytt imorgon när vi ändå kör förbi.

KI 20.25 Käldinge

Vi kommer fram till M/S Roopes hemmahamn i Käldinge. Avfallskärlen, pressen och septiktankarna måste tömmas före rundan som körs i slutet av veckan. På tre dagar har vi samlat in cirka 7 000 kg blandavfall och utöver det dessutom cirka 24 m³ septikavfall. När veckan är slut har Roope samlat in 10 000 kg blandavfall och 48 m³ septikavfall från skærgården.

– Man behöver inte fundera över att arbetet inte skulle vara meningsfullt och viktigt. De tysta kvällarna som man får tillbringa i lugn och ro här på båten. Trevliga människor i hamnarna. Och visst har jag ett flott kontor med panoramautsikt, räknar Kari upp när jag vid dagens slut frågar honom om vad som är de bästa sidorna med arbetet. **S**

Vi behöver
din hjälp!

Donera till smutsiga jobb och rikta ditt bidrag till Bottniska vikens verksamhetsområde på adressen:

hallskargardenren.fi/donera

Bottniska viken behöver få flyt – donera till smutsiga jobb!

Text: Kiia Palo

I Bottniska viken har den gångna säsongen igen en gång varit en utmaning. Man kämpade på med underhållsarbetet med hjälp av tillfällig utrustning. För att kunna fortsätta med arbetet i ett område med en världsunik miljö är det nödvändigt att förnya M/S Roope-Botnia. Anskaffningspriset för ett nytt fartyg är cirka 1,5–2 miljoner. Det är en stor satsning för vår förening.

HSR rf:s servicefartyg är specialtillverkade på grund av sina funktioner och de exceptionella förhållanden under vilka de används. I Bottniska viken måste fartyget kunna fungera både i grunda strandvatten och på öppet vatten i hårt väder. Fartyget måste också kunna inkvartera en besättning på minst två personer under arbetsveckan. Fartygets bärkraft och däcksutrymme måste vara tillräckliga för att transportera virke och toalettavloppsvatten.

– Våra driftsäkra fartyg hör till de viktigaste redskapen vi har för att realisera vår vision. Inom våra verksamhets-

områden är vi den enda aktören med ett helhetsansvar för båtfararnas avfallshantering. Vi behöver även i fortsättningen ett fartyg som lämpar sig för uppgiften och samarbetspartner tillsammans med vilka vi kan främja vattnets välmående och människornas möjligheter till rekreation vid vattnet, säger HSR rf:s distriktschef Katriina Murto. **S**

Visste du det här? Bottniska viken är Håll Skärgården Ren rf:s nordligaste verksamhetsområde. Det sträcker sig från ön Røyttä i Ijo längst inne i Bottenviken ända ner till Kristinestad. De som rör sig till sjöss i området betjänas av cirka 30 Sällestationer. Kvarkens unika skärgård är också Finlands enda naturarvsobjekt på Unescos lista över världsnaturarv. Landskapet där präglas av en landhöjning till följd av den senaste istiden – en process som pågår ännu idag.

Skrotbilar en hit i skärgårdens skrotinsamling

Text: Veera Säilä

I år ordnades HSR rf:s efterlängttade skrotinsamlingar tillsammans med lokala samarbetspartner i Åbolands och Vasa skärgård. I Skärgårdshavet plockade man upp ett rekordstort antal skrotbilar.

Under den skrotinsamling som Sydvästra Finlands Avfallsservice och HSR rf ordnade i Nådendals och Pargas skärgård i början av juli transporterade M/S Roope bort nästan 54 000 kg skrot och avfall. Trots det besvärliga vädret under insamlingsveckan och ett fel i M/S Roope's lyftkran ökade mängden med mer än 19 procent jämfört med förra årets insamling. Metallavfallets andel uppgick till cirka 36 000 kg. Hela nio stycken skrotbilar fördes till insamlingen, vilket är rekord under insamlingens hela historia. Det farliga avfallets andel av totalvikten var cirka 2 330 kg och ackumulatorerna uppgick till 1 100 kg. Vi tog emot knappa 600 kg bygg- och städskräp i storsäckar samt 5 160 kg el- och elektronikskräp.

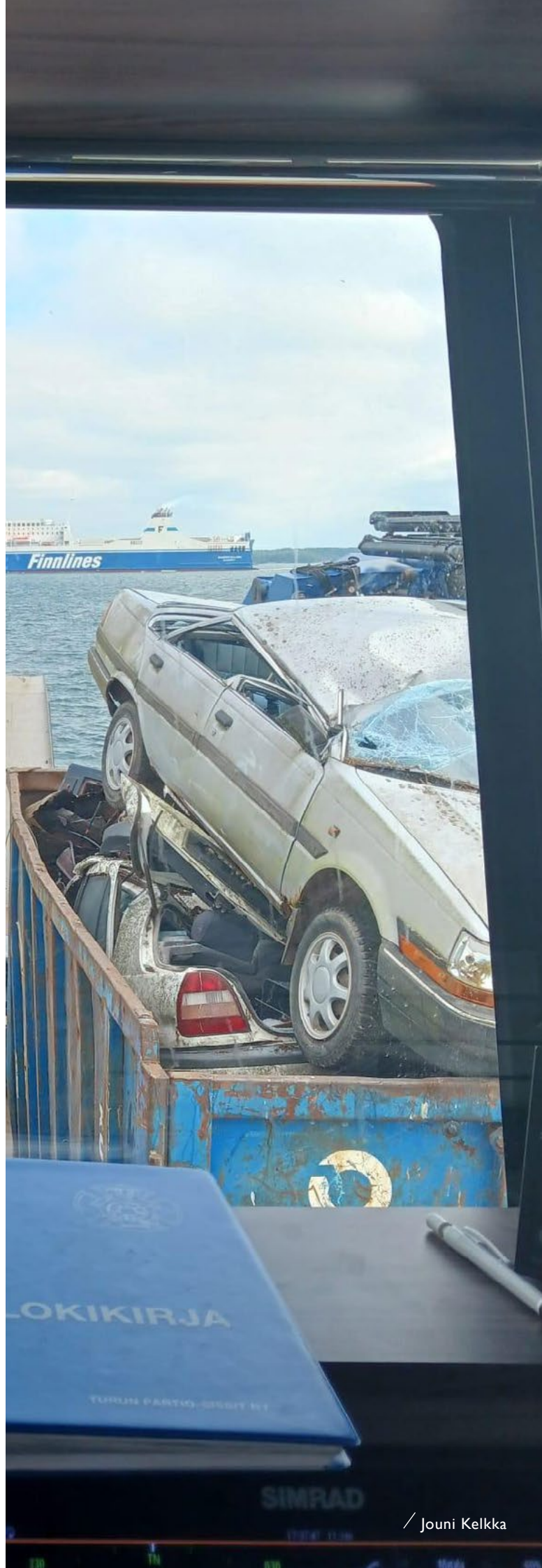
– Insamlingen gör det möjligt att på ett ändamålsenligt sätt få bort skrymmande avfall ur skärgården. Exempelvis småmetall passar bra i de insamlingskärl som finns vid skärgårdens ekopunkter och som töms varje vecka, men där kan man inte sätta sådana stora metallföremål som inte hör dit, såsom grillar och gräsklippare, för då blir behållarna snabbt fulla, säger HSR rf:s distriktschef för Skärgårdshavet **Katriina Murto**.

Insamlingsrutten varierar årligen. Nästa år är insamlingen koncentrerad till Kimitoöns skärgård och de östra delarna av Pargas skärgård. Önskemål om mer specifika platser kan skickas per e-post till adressen kundtjanst@lsjh.fi ända fram till slutet av februari.

Under höstens lopp kommer Sydvästra Finlands Avfallsservice och HSR dessutom att samla in cirka 40 uttjänta båtar under en gemensam båtinsamling.

I Vasa skärgård genomfördes den traditionella skrotinsamlingen i samarbete med Stormossen. Insamlingen nådde inte alldeles upp till förra årets rekordpott om 50 000 kg, då det insamlade skrotet och avfallet i år uppgick till totalt cirka 43 000 kg. Dessutom samlade vi in cirka 800 kg farligt avfall, cirka 600 kg el- och elektronikskrot, cirka 200 kg planglas, cirka 340 kg brännbart avfall och 41 000 kg metall. **S**

I Skärgårdshavets skrotinsamling plockade man upp nio stycken skrotbilar, vilket var ett rekordstort antal.

Mot giftfri påväxtbekämpning

Bild:
Oskari Hanninen

Fram till idag har bekämpningen av påväxt på båtbottnar nästan uteslutande grundat sig på biocida antifouling-preparat, vanligen kända som giftfärger. Det här har dock haft sitt pris, eftersom de skadliga ämnena i målarfärgerna har samlats i marken och sedimenten.

Man kan förhindra att det växer organismer på båtbottnen även utan giftfärger. Alternativa metoder har funnits att tillgå sedan länge och de biocidfria påväxthindrande preparaten har utvecklats väldigt mycket. Trots detta har användningen av de alternativa metoderna förblivit på en låg nivå, och de traditionella giftfärgerna har trots att de är skadliga bibehållit sin popularitet. En förändring är dock på gång, eftersom en striktare lagstiftning kommer att begränsa användningen av giftfärger på fritidsbåtar.

Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) godkänner de biocida antifouling-preparat som kommer ut på marknaden. I och med de nya begränsningarna förbjuds användningen av giftfärger på båtar som är sju meter eller kortare. Det här gäller största delen av vårt fritidsbåtbestånd. Om du äger en båt i den här storleksklassen måste du i stället för giftfärger använda andra påväxthindrande medel.

På båtar som är över sju meter långa är det även i fortsättningen möjligt att använda sig av giftfärger, men användningen kommer att begränsas. Många har egen erfarenhet av hur tvättvattnet från botten tvätten som sådant rinner ner i marken eller vattnet. I fortsättningen får man inte släppa ut orenat tvättvatten i miljön. Det här kan leda till en svår sats för många båtfarare eftersom lämpliga tvättplatser inte finns i precis varje hamn. Jag rekommenderar alltså att också ägare av större båtar skulle bekanta sig med de alternativa metoderna.

De nya begränsningarna träder i kraft i och med de nya tillståndsbesluten för preparaten, och påverkar ännu inte båtfararna. Säkerhets- och kemikalieverket informerar närmare om begränsningarna när det blir mer aktuellt. Det är bra att komma ihåg att begränsningarna i hur preparaten får användas alltid står angivna på preparatens förpackningar. **S**

Oskari Hanninen
Överinspektör
Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)

SÄLLE TIPSAR

Tips för båtspekulanter

Text: Veera Säilä

Funderar du på att köpa båt? Vintern är en bra tid för att drömma, men också för att sätta sig in i vilka alternativ som finns, göra bakgrundsarbete och anskaffningar. Innan man bestämmer sig är det bra att som båtköpare fundera över åtminstone följande aspekter, som HSR rf:s samarbetspartner Båtbranschens Centralförbund Finnboat rf har sammanställt för oss.

1. GÖR NOGGRANNA UNDERSÖKNINGAR

Bekanta dig med broschyrer, intervju båtägare och experter och titta på båtar både på land och i vattnet. Provsegla och provkör. Om du bestämmer dig för en begagnad båt, be en yrkesperson göra en konditionsbesiktning av båten. På så sätt får du ett expertutlåtande om båtens skick och sjöduglighet.

2. KOM IHÅG ANVÄNDNINGÄNDAMÅLET

Fundera på förhand över vad du huvudsakligen har tänkt använda båten för. Planerar du göra korta förflyttningar, dagsutflykter eller längre turer som kräver övernattnings? Och rör du dig mest i skärgården, nära kusten, på öppet hav, på insjöarna eller i mer skyddade vatten? Räcker det med en liten båt, såsom en hjälpjolle, en roddbåt eller en båt för fiske? Om du fascineras av tanken på segling så kan du jämföra olika lättbåtar, dagsegelare, segelbåtar där man kan övernatta och motorsegelare. Den som planerar att köpa en motorbåt bör sätta sig i skillnaderna mellan öppna båtar, vindrutebåtar och HT-båtar samt skillnaderna mellan planande båtar och displacementbåtar. Det finns också en mängd olika motorer; utombords-, inombords-, inu-motor, bensin eller diesel. Kom också ihåg att beakta övriga familjemedlemmars behov och önskemål om det handlar om familjens gemensamma intresse. Behöver du också ha plats för gäster?

3. PLANERA UTRUSTNINGSANSKAFFNINGAR

Glöm inte tilläggsutrustningen. De kan ge upphov till stora extrakostnader. En ny båt är dyrare om man ser till inköpspriset, medan en äldre båt har större behov av att byta ut och förnya delar.

4. RÄKNA UT DRIFTS- OCH UNDERHÅLLSKOSTNADERNA

I samband med att man fattar ett köpbeslut lönar det sig att räkna på alla drifts- och underhållskostnader. Glöm till exempel inte bort kostnaderna för transport och vinterförvaring av båten.

5. SLÅ TILL VID RÄTT TIDPUNKT

En liten båt kan man köpa i affären precis innan båtsäsongen startar. Om man skaffar en större båt är hösten ofta den förmånligaste tiden att göra det, eftersom båtbyggerierna då har mer tid att beakta dina specialönskemål jämfört med den hektiska våren.

6. BEAKTA BÅTENS BYTESVÄRDE

Många vill i något skede byta sin båt mot en annan. Det lönar sig alltså att vara förutseende och komma ihåg att en modell som det inte sålts många av hos oss, och som inte uttryckligen tillverkats med tanke på finländska förhållanden, eller en särskilt billig båt kan ha ett tvivelaktigt bytesvärde. En båt som tillverkats i en lång serie är i allmänhet ett säkert köp.

7. SLUTFÖR AFFÄREN

Gör alltid ett skriftligt avtal över affären. Försäkra dig om vilken utrustningsnivå som gäller för den båt du köpt. Red ur garantifrågorna och kräv en garanti för leveransen. Försäkring behövs omedelbart.

Tillsammans är vi starka

Sameuropeiskt arbete mot nedskräpning

Text: Veera Säilä

Terhi Takkinen

Clean Europe Network är ett nätverk som precis som namnet antyder strävar efter ett skräpfritt Europa. Det ambitiösa målet är ett skräpfritt Europa 2030. HSR rf:s verkställande direktör Aija Kaski valdes in i nätverkets styrelse.

Nätverket Clean Europe Network medverkar nästan alla de största organisationerna som arbetar mot nedskräpning i Europa, 12 av EU:s medlemsländer samt Norge och Schweiz. Tillsammans har nätverket potential att påverka mer än hälften av medborgarna inom EU-området. Ambitionen är att dela med sig av erfarenheter, kunskap och bästa praxis.

I juni valdes HSR rf:s verksamhetsledare **Aija Kaski** in i styrelsen för organisationen Clean Europe Network vid ett möte som hölls vid Europaparlamentet i Bryssel.

– Det här är en stor ära för Håll Skärgården Ren rf och jag upplever att vi har mycket både att ge och att lära oss. Det är fint att få vara med i diskussioner där man

funderar över metoder som på riktigt är effektiva för att minska nedskräpningen, berättar Kaski.

Kaski är särskilt stolt över nätverkets gemensamma, heltäckande strategi för att förhindra nedskräpning, som snart kommer att finnas på finska på vår webbplats. Med hjälp av strategin vill nätverket samla alla relevanta intressentgrupper, från myndigheter till företag och från allmänheten till organisationer, för att vi på bästa sätt ska kunna dela ansvaret för att förhindra nedskräpningen.

– I strategin har vi samlat vårt gemensamma kunnande och jag hoppas att det kommer i flitig användning, sammanfattar Kaski. **S**

Roska-Roope är med och följer upp mikroplastläget i haven

Text: Outi Setälä

HSR rf har redan under flera års tid ansvarat för insamlingen av material för Finlands nationella strandskräppuppföljning. Nu testades det om HSR rf kan utöver strandskräppmonitoreringen samla in prover för uppföljningen av mikrokräp sin skräpinsamlingsbåt Roska-Roope.

För uppföljningen av mikrokräp ska det tas prover både av ytvattnet och av havsbottnens sediment. I fråga om provtagningen, hanteringen av proverna och analysen av dem har en arbetsgrupp med experter på marin nedskräpning vid Skyddskommissionen för Östersjön (HELCOM) tagit fram gemensamma anvisningar för alla länder kring Östersjön. Målet med ibruktagandet av gemensamma tillvägagångssätt är att när alla stater använder sig av gemensamt överenskomna metoder så kan man få jämförbart material om förekomsten av mikroplaster inom hela Östersjöområdet.

Manta-håv till hjälp i provtagningen

Ytvattenproverna samlas in med hjälp av en flytande s.k. Manta-håv som släpas efter en båt eller ett forskningsfartyg i en hastighet av 1,5–2 knop. Sedimentproverna samlas in med en bottenhämtare. I det första skedet fryses proverna och de behandlas senare i Finlands havslaboratorium i Helsingfors. Beroende på typen av prov kan hanteringen ta allt från några dagar till upptill två veckor. Under den här tiden har allt organiskt material, såsom insekter, djurplankton och växtdelar, försvunnit ur materialet till följd av olika kemiska och enzymatiska behandlingar. Slutligen analyseras de behandlade proverna först med fluorescensmikroskop och utvalda partiklar granskas noggrannare spektroskopiskt för att man ska kunna fastställa tillverkningsmaterialet.

I juni samlade vi in de första uppföljningsproven längs kusten med HSR rf:s skräpinsamlingsbåt Roska-Roope.

Besättningen på Roska-Roope och forskare från Finlands miljöcentral tog prover bland annat utanför Åbo, Raumo, Vasa och Uleåborg. Provtagningen med fartyget avlöpte väldigt bra – det kändes som om det var gjort för att dra en ythåv. Alla prover har sänts till Finlands miljöcentrals havslaboratorium, där den kemiska behandlingen av håvproverna redan har inletts. Sedimentproverna frystorkas som bäst och de kommer att behandlas efter vattenproverna. Det verkar som om det tar ett tag innan dessa håvprover som innehåller alger och andra växtmaterial är klara för analys, så vi kan inte vänta oss några resultat förrän i slutet av året. **S**

Anni Jylhä-Vuorio och Anna Kangas från Finlands miljöcentral tar prover ombord på Roska-Roope. Eeli Heinä kör.

Finlands miljöcentral och HSR rf samlade under midsommarveckan in mikrokräpprover längs Finlands västkust som en del av den nationella uppföljningen av mikrokräp. Finlands miljöcentral har under tidigare år samlat in mikrokräpprover från det öppna havet under forskningsfartyget Arandas uppföljningsturer och nu är avsikten att utvidga insamlingen av uppföljningsprover även till kustområdena. Finlands miljöcentral har i sina forskningsprojekt redan under flera års tid utvecklat metoder för att samla in och behandla prover, men några egentliga uppföljningsprover har hittills inte samlats in längs kusten.

Målet är att få bort förrymda fiskeredskap ur naturen

Text: Kiia Palo

Håll Skärgården Ren rf och Finlands Miljöcentral (Syke) är med i det nya Re:Fish-projektet, vars syfte är att minska mängden skräp från fritidsfiske och förhindra nedskräpning.

Båten glider fram över den spegelblanka sjön, stannar slutligen vid uddens spets och man börjar med vant handlag lägga ut nät ur en så. Snart vittjas näten och fångsten hamnar på fiskarens matbord.

Fritidsfisket har sina rötter långt tillbaka i historien, då fisket var en livsviktig näring. Det som nuförtiden lockar entusiaster är bland annat möjligheten att röra sig i naturen och människornas ökade intresse av att vara självförsörjande och äta närproducerad mat. I samband med fritidsfiske finns det alltid en viss risk för att fiskeredskap försvinner. I synnerhet för nybörjarfiskare kan det att draget fastnar i botten vara en bekant situation som ibland slutar med att draget och en del av fiskelinan försvinner i djupen. När man fiskar med nät finns det en fara för att nätet försvinner i den hårda sjögången i samband med en storm eller att fiskaren överraskas av islossningen så att nät blir kvar i vattnet efter vintern.

Nu vill man minska och förhindra mängden skräp från fritidsfiske. Inom projektet Re:Fish, som inleddes i mars 2023, avlägsnas så kallade spöknät, dvs. övergivna fiskenät som lämnats kvar i vattnet, från Östersjöns kustområden. Projektet är samtidigt ett pilotprojekt för insamling av fiskenät som tagits ur bruk.

Insamling av fisknät testas vid Sälle-stationerna sommaren 2024

Medan Re:Fish-projektet pågår genomförs ett pilotförsök med att samla in fiskenät från fritidstiske som tagits ur bruk i samband med HSR rf:s Sälle-stationer. Till exempel sportfiskare och stugbor kan utnyttja tjänsten och föra sina uttjänta men rena nät till insamlingarna. Separata insamlingskampanjer ordnas sommaren 2024. Tidpunkterna för dessa meddelas senare.

– Med hjälp av insamlingarna vill man både minska och förebygga skräpmängden. En del av de insamlade näten kommer att analyseras för att man ska kunna utreda möjligheterna att återvinna och återanvända materialen, berättar Vuolamo.

Återvinningen av fiskeredskap som tagits ur bruk ännu i startgroparna. Till exempel i Finland finns det inget återvinningsnätverk eller några insamlingsställen för dem, utan fiskenät sorteras i blandavfall. Med hjälp av pilotinsamlingarna läggs grunden för ett återvinningsnätverk för fritidsfiskeredskap för producenter, återförsäljare, användare och återvinningsaktörer. Projektet svarar således mot ett behov som EU-direktivet om engångsplast gett upphov till.

– Gamla och trasiga nät förvaras ofta utomhus och med tiden bryts de sönder och mikroplaster hamnar i marken. I och med engångsplastdirektivet utvidgas producentansvaret till att gälla fiskeredskap som innehåller plast. Producenter av fiskeredskap bör således i fortsättningen ordna avfallshantering för de fiskeredskap man producerat och som innehåller plast, varvid deras återvinningsbarhet förbättras, fortsätter Vuolamo.

– Gamla och trasiga nät förvaras ofta utomhus och med tiden bryts de sönder och mikroplaster hamnar i marken. I och med engångsplastdirektivet utvidgas producentansvaret till att gälla fiskeredskap som innehåller plast. Producenter av fiskeredskap bör således i fortsättningen ordna avfallshantering för de fiskeredskap man producerat och som innehåller plast, varvid deras återvinningsbarhet förbättras, fortsätter Vuolamo.

Anmäl in om du hittar fiskerelaterat skräp och fångstredskap

Utöver konkreta åtgärder för att minska nedskräpningen vill projektet Re:Fish öka allmänhetens kunskap om spöknät. I projektet samlar man in information om eventuella platser där det finns särskilt många försvunna fiskeredskap på basis av medborgarobservationer. Om du hittar fiskerelaterat skräp på stränderna kan du rapportera dem in till HSR rf med hjälp av Snygg Beach-appen. Upphitade och försvunna fiskeredskap kan anmälas till Finlands miljöcentral.

Re:Fish finansieras av Europeiska unionen som ett Interreg Central Baltic-projekt och det koordineras av stiftelsen Håll Sverige Rent. I Finland deltar Finlands miljöcentral och HSR rf i projektet och i Estland Estlands havsforskningsinstitut vid Tartu universitet. **S**

Nät som används för fritidsfiske försvinner behöver inte anmälas någonstans, och det finns ingen som är ansvarig för att få bort dem ur vattnet.

Spöknät är ett problem för människan och miljön

Spöknät kallar man sådana fisknät som av en eller annan orsak har försvunnit ner i djupen och som inte längre används av fiskaren. Fiskeredskap som försvunnit till sjöss är ett problem för miljön och störande för både fiskare och andra som tycker om att tillbringa orsakar vid vattnen. Spöknät utgör en risk för intrassling och orsakar även nedskräpning, eftersom materialen som används i dem sönderdelas till plastskräp i vattnet till följd av mekanisk friktion och solstrålning.

– Delar i fiskeredskapen kan också släppa ifrån sig skadliga ämnen i vattnet, såsom bly. Även om bly inte längre används vid tillverkningen av nya fiskeredskap är det många som använder gamla redskap där vissa delar är av bly, berättar HSR rf:s projektchef **Jutta Vuolamo**.

Under det treåriga Re:Fish-projektet draggas man och dyker vid Östersjöns kuster för att avlägsna spöknät och andra fiskeredskap som härstammar från fritidsfiske. Syke och HSR rf samlar in spöknät från Finska vikens och Bottenhavets kuster samt i Skärgårdshavet.

– Vi vill fokusera insamlingarna till de områden där sannolikheten för att hitta spöknät är allra störst. Därför kartlägger vi alla nuvarande och tidigare områden dit fritidsfisket koncentrerat sig, till exempel genom att intervjua fiskare, aktörer som arbetar med fiske och andra som rör sig till sjöss, berättar **Pekka Kotilainen**, som är äldre forskare vid Finlands miljöcentral.

SÄLLE-PRODUKTER FÖR RENARE VATTENDRAG

Bilder: Terhi Takkinen

Vänner av vattendrag väljer Häll Skärgården Ren rf:s Sälle-produkter både till sig själv och som gåva i julklappssäcken! Våra mjuka Sälle-produkter håller dig varm i höststormen eller vinterkölden. En betydande andel av

försäljningsintäkterna störs till HSR rf:s konkreta arbete för renare vattendrag och snyggare stränder. På beställningen tillkommer porto. Presenter kan fås inpacketerade utan extra kostnad!

Sälle-sockor i merinoull

De svarta sockorna i merinoull är tillverkade i Finland. De är tunna men hållbara och andas väl samtidigt som de är varma. På strumpskaftet guppar vår välbekanta Sälle-logo. Var snabb och snappa åt dig dessa praktiska sockor som fungerar i alla väder, antingen till dig själv eller för julklappssäcken. Passa på för snart säljs de sista paren ut till rabatterat pris. Normalt 19,90 €/par.

Färg: svart
Storlekar: 34–48

Sälle-ylesockor

De inhemska Sälle-ylesockorna passar både i stövlar och för innebruk. Skaftet på de stilfulla sockorna pryds av samma Sälle-märke i läder som är bekant från mössorna.

Storlekar: 37–45

Sälle-tubscarf

Snålblåsten viner och kolden biter i kinderna? Tubscarfen i merinoull känns behaglig mot huden och värmer i alla väder. Scarfen har tillverkats i Finland och pryds med den bekanta Sälle-logon.

Färgalternativ: grå, röd, gul och mörkblå

Bekanta dig med produkturvalet
och gör en beställning
i vår webbshop:

roope-tuotteet.fi

Sälle-mössa

Den inhemska Sälle-mössan värmer vänner av vattendrag i ur och skur. Tack vare sin flexibla storlek passar mössorna både barn och vuxna. Garnet som använts i dem är mulesingfritt. Du kan se alla färg- och materialalternativ i Sälle-produkternas webbshop.

Sälle-kökshandduk

Den här kökshandduken är tillverkad av 100 procent linne och blir bara bättre när du använder den. Flaggan har tryck med användbara och giftfria städtips, där man kan använda sig av sådant man har i skafferiet. Handduken har sytts och tryckts med miljövänliga metoder i Finland. Den har fått märket Nyckelflaggan.

Storlek: ca 45x65 cm

Sälle-termos

Sälle-termosflaskan håller din dryck varm under höstens och vinterns äventyr! Termosen som har dubbla väggar och är gjord i stål håller din dryck kall i 24 timmar eller varm i 12 timmar. Termosen har 100 % läckagegaranti.

Rymmer: 0,5 l

För försäljningen av Sälle-produkterna ansvarar HSR rf:s huvudsamarbetspartner, Åboföretaget Ocean Spirit Oy Slottsgatan 37 b, 20100 Åbo, tfn 040 761 8484, info@oceanspirit.fi, oceanspirit.fi.

Återförsäljare av Sälle-produkter:

Aspö Gästservice | Design Hill, designhill.fi | Fantoy Marine, fantoy.fi | Forum Marinum, forum-marinum.fi | Förby Marina, karlforstrom.fi | Kahvila-Ravintola Satamakapteeni, satamakapteeni.fi | Björnsö butik och Butiksbåten Christina, kauppalaivachristina.fi | Kivenlahden Venekerho, kivenlahdenvenekerho.fi | Kotka Maretarium Oy, maretarium.fi | Nautikulma,

nautikulma.fi | HSR rf:s kontor i Åbo och Nyslott | Puumala gästhamn | Skärgårdscentrum Korpoström, skargardscentrum.fi | Seapoint Norra Kajen, seapoint.fi | Seapoint Porkkala Marin, seapoint.fi/asetat | Varuhuset Wahlsten, wahlsten.fi | Utö Handel, uto.fi | Varuste.net | Öro Fortö, visitoro.fi | Veneilijän Verkkokauppa.fi | Treenikamat.fi | Jurmo gästhamn, jurmo.com

TIETO
SUOJELEE
YMPÄRISTÖÄ

MOOTTORIVENELEHTI
Kippari

UENE

TEKNIIKAN MAAILMA

ADMINISTRATION

Slottsgatan 16, 20100 Åbo
kontor tfn 02 274 5500 | info@pssry.fi

verksamhetsledare Aija Kaski
tfn 040 528 7145 | aija.kaski@pssry.fi

medelanskaffningschef Anne Ala-Pöllänen
040 189 6406 | anne.ala-pollanen@pssry.fi

ekonomi- och personalchef Rasmus Karlsson
tfn 040 4571 863 | rasmus.karlsson@pssry.fi

medlemsansvarig Linda Fagerström
tfn 02 274 5500 | linda.fagerstrom@pssry.fi

kommunikationschef Veera Säilä
tfn 040 455 2798 | veera.saila@pssry.fi

kommunikationsexpert Ida Sandberg
på föräldradidighet

kommunikationsexpert Eeva Räihä
tfn 040 457 1182 | eeva.raiha@pssry.fi

kommunikationsexpert Terhi Takkinen
tfn 040 350 0319 | terhi.takkinen@pssry.fi

kommunikationskoordinator Kiia Palo
tfn 040 189 8655 | kiia.palo@pssry.fi

programchef Jutta Vuolamo
tfn 040 458 9156 | jutta.vuolamo@pssry.fi

projektkoordinator Niklas Niemi
tfn 040 458 9495 | niklas.niemi@pssry.fi

Snygg Beach-programchef Julia Jännäri
tfn 040 455 7251 | julia.jannari@pssry.fi

Snygg Beach-fadderskolkoordinator Ellen Rancken
tfn 040 128 6512 | ellen.rancken@pssry.fi

Snygg Beach-fadderskolkoordinator Jenna Tiimo
tfn 0400 212 371 | jenna.tiimo@pssry.fi

ÅLAND

distriktkoordinator Kimberly Terry
tfn 040 151 0538 | kimberly.terry@pssry.fi

VIKEN, BIRKALAND OCH SÄLLE-HAMNAR

distriktschef Katriina Murto
tfn 050 5985181 | katriina.murto@pssry.fi

distriktskoordinator Jukka Lundell
tfn 0400 649 300 | jukka.lundell@pssry.fi

servicefartyg M/S Roope, Skärgårdshavet
tfn 0400 372 379 | kari.lahtinen@pssry.fi

Bottniska viken
tfn 050 557 5022 | roope-botnia@pssry.fi

Östra Finska Viken administreras från Åbo
tfn 02 274 5500

Birkaland administreras från Åbo
tfn 02 274 5500 | pirkanmaa@pssry.fi

PÄIJÄNNE OCH SAIMEN

Puistokatu 5, 57230 Nyslott
p. 015 514 648 | roope.jarvisuomi@pssry.fi

distriktschef Eeva Taimisto
tfn 0400 555 098 | eeva.taimisto@pssry.fi

distriktkoordinator Veli-Matti Hartikainen
tfn 045 773 47989 | veli-matti.hartikainen@pssry.fi

servicefartyg M/S Roope-Saimaa, Saimen
tfn 0400 165 635 | roopesaimaa@pssry.fi

servicefartyg M/S Roopetar, Päijänne
tfn 040 755 3413 | roopetar@pssry.fi

HALLSKARGARDENREN.FI SNYGGBEACH.FI

Huvudsamarbetspartner

Samarbetspartner

Se alla HSR rf:s understödare och bekanta dig med möjligheterna till företagssamarbete på adressen:

[HALLSKARGARDENREN.FI/FORETAGSSAMARBETE](https://hallskargardenren.fi/foretagssamarbete)